



provincie **HOLLAND**  
**ZUID**

## GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis  
Postbus 90602  
2509 LP Den Haag  
T 070 - 441 66 11  
[www.zuid-holland.nl](http://www.zuid-holland.nl)

Datum  
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk  
PZH-2019-693812103  
DOS-2019-0000055

Bijlage  
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp  
Bestuurlijke verantwoording Financieel toezicht 2018-2019

Geachte Statenleden,

Jaarlijks brengen wij verslag uit over de wijze waarop financieel toezicht in 2018 is uitgevoerd en wat daarbij opviel. In 2018 werd het toezichtregime voor 2019 bepaald op basis van de begroting 2019. Daarom spreken we van de Bestuurlijke verantwoording 2018-2019. Er zijn twee smaken van toezicht: het repressief (reguliere) toezicht en het preventief (verscherpt) toezicht. Repressief toezicht is de regel, preventief toezicht de uitzondering. Alleen wanneer een gemeente of gemeenschappelijke regeling niet is staat is om tijdig een structureel en reëel sluitende begroting in te dienen is het preventief toezicht van toepassing. Wij houden financieel toezicht op basis van de Gemeentewet, de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Waterschapswet.

Dit jaar is de bestuurlijke verantwoording korter en visueler vormgegeven om zo nog duidelijker een beeld te scheppen van de financiële positie van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen. Dit betekent dat we veel dubbelingen eruit hebben gehaald en waar mogelijk verwijzen naar onze toezichtbrieven, onze kaders en externe websites zoals COELO.

Met deze brief schetsen wij een algemeen beeld van de financiële positie van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen in 2018 op basis van de begroting 2019 en geven we een doorkijk naar 2020.

Bij deze brief hoort een bijlage. Deze brief en de bijlage zijn gepubliceerd op onze website: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

### **Algemeen beeld**

In 2018 telde Zuid-Holland 60 gemeenten. Dit aantal is vanaf 2019 gekrompen naar 52 doordat vier gemeentelijke herindelingen zijn afgerond.

Voor alle gemeenten is het repressief toezicht van toepassing voor het jaar 2019. Wij hebben gemeenten: *Dordrecht, Gorinchem, Hellevoetsluis, Hendrik-Ido-Ambacht, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Oegstgeest, Sliedrecht, Wassenaar en Westland* als meest risicovol aangemerkt. De oorzaken hiervoor zijn: tekorten in de begroting 2019 of meerjarenraming 2020-2023, tekorten in het sociaal domein, risico's op grondexploitaties en onderhoud kapitaalgoederen.

In 2019 telt Zuid-Holland 62 gemeenschappelijke regelingen. Twee van deze regelingen staan in 2019 onder preventief financieel toezicht. *Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid* in verband met niet reële ramingen en *Parkschap nationaal park de Biesbosch* in verband met structurele tekorten.

Daarnaast oefenen wij financieel toezicht uit op drie in Zuid-Holland gelegen waterschappen (Hoogheemraadschap van Delfland, Waterschap Hollandse Delta en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard) en twee interprovinciale waterschappen samen met de provincie Noord-Holland (Hoogheemraadschap van Rijnland) en met de provincie Gelderland (Waterschap Rivierenland). Bij deze waterschappen blijven de schuldpositie en de investeringsopgave een punt van aandacht.

### **Doorkijk naar 2020**

We zien dat gemeenten bij het opstellen van de begroting 2020 voor meerdere uitdagingen staan, die gezamenlijk kunnen leiden tot moeite bij het bereiken van structureel en reëel evenwicht. De onderwerpen die spelen zijn:

- Tegenvallende rijksuitgaven, en dus lagere inkomsten uit het gemeentefonds ("samen de trap op, samen de trap af").
- BTW-compensatiefonds – een onderdeel uit de algemene uitkering is afhankelijk van gemeentelijke uitgaven. Gemeenten kunnen betaalde BTW declareren uit dit fonds. Wordt het fonds niet (volledig) gebruikt dan vloeit het restant terug naar de gemeenten. Dit was de afgelopen jaren het geval maar door de positieve economische ontwikkelingen wordt meer uitgegeven en meer BTW gedeclareerd. Hierdoor dreigt er eerder sprake te zijn van een bijbetaling van gemeenten dan andersom.
- Trendmatige stijging van zorgkosten in het sociaal domein, met name bij het subdomein Jeugd. Als deze zich voortzet, betekent dit extra tekorten bij gemeenten.
- Nog niet alle gemeenten hebben het coalitieakkoord in de begroting 2019 verwerkt. De ambities hieruit moeten bij die gemeenten dus nog financieel worden vertaald en gedekt.

Deze informatie delen wij tevens met de gemeenten middels onze toezichtsbrieven aangaande de jaarrekeningen 2018 en kadernota's 2020. Vanzelfsprekend denken we met gemeenten mee over mogelijke oplossingsrichtingen.

### **Tot slot**

Deze bestuurlijke verantwoording is gemaakt om u op hoofdlijnen mee te nemen in het financieel toezicht vanuit de provincie in 2018. Wij hopen dat u dit voldoende inzicht geeft in wat er speelt bij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen.



Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,  
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

plv. voorzitter,

F. Vermeulen